Ч. 157. (656). Львів, пятниця дня 20. липня 1917. Ріє III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ пів року	16·— „
„ чверть року	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Голоси преси про мирову резолюцію німецкого парляменту.

Як доносить „Berl, Tageblatt“, наміряє канцлер др Міхеліс зложити заяву, зближену до резолюції парляментарної більшости, одначе досі не висказав ся в тім напрямі, чи приймає резолюцію вповні. „Vorwärts“ і „Berl. Tageblatt“ перестерігають канцлера перед вступленем на середну дорогу, бо в такім разі стрінув ся-б з опором значної більшости в парляменті. Більшість голосувати-ме рішучо за резолюцією.

„Az Est“ подає з Роттердаму таке: „Morning Post“ доносить, що німецькі круги в Копенгаґї є думки, що в найблизших днях оголосить Берлін нову мирову пропозицію. В Німеччині панує переконане, що мир без анексій і відшкодовань має в коаліції великі вигляди на поводжене.

„Lokal-Anzeiger“ пише: Тому, що ухвалене резолюції про воєнні цїли більшістю німецького парляменту є певне, отже сторонництва більшости думають, що др Міхеліс вірно і отверто стане на плятформі тої декларації, бо в противнім випадку була би загрожена внутрішна єдність народа. За резолюцією будуть голосувати: центрум, поступові, соціялісти, Альзатці, Данці, Вельфи, часть народних ліберадів і кількох членів німецької фракції. Непевне становище Поляків. Можливо, що будуть голосувати за резолюцією, або здержать ся від голосованя. Певне однак, що проти резолюції не будуть голосувати.

В „Germanii“ читаємо: Як здаєть ся, парлямент ухвалить резолюцію більшостю 230 голосів.

Др Міхеліс не має хиба наміреня на початку своєї канцлерської карієри мати проти себе таку більшість. Канцлер повинен узглядннити, що спосіб, в який він понимає новий уклад відносин, не дістане признаня парляменту і не запевнить йому поперта. Др Міхеліс повинен старати ся на першім засїданю парляменту позискати собі симпатію серед представителів народу.

„Vorwärts“ перестерігає канцлера, що коли би зробив уступства анексіоністам, його місія була би розбита.

Україна і Росія.

Тимчасове правительство і українська справа.

(П. А.) Тимчасове правительство оголосило слїдуючу резолюцію в українській справі: По принятю до відомости заяв міністрів Керенського, Терещенка й Церетелія в українській справі правительство порішило таке:

Як висший орґан адміністрації справ української области має бути утворений окремий ґенеральний секретаріят, якого персональний склад установить правительство в порозуміню з українською центральною радою. Сей секретаріят буде доповнений на справедливих основах представниками инших мешканців України, яких виразом є демократичні орґанізації сих народностий. Згаданому орґанови припоручено перевести зарядженя, що відносять ся до спеціяльних умов адміністрації сих областий.

Виходячи з заложеня, що конституанта мусить рішити про національну й політичну орґанізацію України та про спосіб розвязаня питаня землї в сих околицях в рамах загального принципу про віддане землї працюючим, тимчасове правительство відносить ся симпатично до української Центральної Ради, яка має бути в згаданий спосіб доповнена і до праць сеї ради над проєктом управильненя національних і політичних справ України в дусі, який Центральна Рада признасть відповідним інтересам сих областий та над аґрарним питанєм на Україні. Сї проєкти будуть предложені президії конституанти.

Тому, що тимчасове правительство вважає конечним удержати в часі війни єдність і воєнну силу армії та її управу, вважає недопустимими зарядженя, які могли би принести школу єдности й орґанізації армії або змінити мобілізаційний плян через безпроволочне заведене територіяльної системи доповнюваня військових тїл евентуально признаве прав команди сій чи тій політичній орґанізації.

Рівночасно вважає тимчасове правительство можливим причиняти ся й далї до найтіснійшої національної єдности Українців в рядах армії доповнюваня дотичних частий армії виключно Українцями, оскілько такі зарядженя залежно від рішеня міністра війни будуть можливі із становища технічного та воєнної сили армії.

Щоби сю цїль осягнути в найлїпший спосіб, тимчасове правительство вважає в нинішній хвилї можливим, щоби Українці взяли самі участь в розвязаню сеї військової задачі. В тій цїли в порозуміню з Центральною Радою буде можна придїляти до кабінету міністра війни українських делеґатів для ґенерального штабу і для головного вожда.

Що до місцевих українських комітетів, то сї далї будуть виконувати свої чинности на загальних принципах згідних з принципами чинностий инших окремих військових орґанізацій.

Українське питанє причиною міністеріяльної кризи.

ПЕТРОГРАД. (Райтер). Уступлене кількох міністрів, про яке донесено, стоїть в звязку з українським питанєм. Міністри, які уступили, не хотіли згодити ся на ухвали в справі України тому, що після їх думки тільки конституанта може рішити про відносини України до цілої Росії.

Столиця України.

БЕРН. (Ткб) Донесене представника кор' Бюра. Українське Бюро доносить. Полтава має бути столицею будучої України. Київ є надто зрусифікований, натомість Полтава є містом чисто українським. Плян означеня Полтави столицею України довів до дуже поважного конфлїкту між виконуючим комітетом і поодинокими українськими партіями.

Український військовий рух.

Справа українізації війска, зустрічаючі ріжні проволоки й перешкоди, починає прибирати острий характер. Зложені з Українців військові части, відмовляють послуху приказам висшої команди, доки не перемінить ся їх на чисто українські формації. В цїлім ряді місцевостий зложені з Українців полки українізують ся „явочним порядком“, принимаючи нові назви й ин. Військовий рух відбуваєть ся також поза армією. Творить ся народня міліція — вільне козацтво. Сей елементарний місцевий рух заставляє власти йти на деякі уступки, щоб уникнути оружних конфлїктів. Подаємо кілька фактів.

Справа націоналїзації війска в Одесї.

„Русское Слово“ з 16. червня н. ст. в телеґрамі з Одеси доносить, що під впливом піднесеного настрою київських Українців дня 14. червня місцева Українська Рада заявила військовим властям жаданя в справі українізації війск. Одеська Українська Воєнна Рада спішно викликала до себе начальника штабу ґенерала Маркса та в ультимативній формі зажадала негайного сформуваня українського полку з виборним українським командантом, власними прапорами й иньшими окремішностями. Ґенерал заявив, що без розвязаня сеї справи міністром війни місцеві власти не можуть перебрати на себе ініціятиви. Переговори між ґенералом Марксом та одеськими Українцями перебрало острий характер, причім ґен. Маркс заявив, що він скорше подасть ся до димісії, ніж порішить справу на свою руку. Висловлюючи спочутє Українцям, ґен. Маркс просив їх стримати ся від рішучих кроків. Потім ґен. Маркс скликав виконавчий комітет воєнний депутатів і познайомів їх з жаданями Українців. Комітет висловив Українцям спочутє що до їх бажаня мати власний полк, але прийняв резолюцію в тім напрямі, що треба чекати на принципіяльне розвязане сеї справи висшими властями. Рада післала до ґен. Щербачева своїх делеґатів, просячи підтримати перед правительством жаданя одеських Українців.

В сій самій справі часопись „День“ з 17 червня н. ст. подає такі інформації: Українська Військова Рада почала розповсюджувати в останнім часі проклямації, закликуючи Українців не відходити на фронт, доки не не зорґанізуєть ся окремих українських частий, бо вихід української зорґанізованої сили з Одеси загрожує обороні прав українського народу, які нарущують (російські) громадянські орґанізації та представники воєнних властий. Під впливом сеї аґітації маршеві роти одного з місцевих резервових полків, призначені до відісланя на фронт 16. VI, заявили, що з Одеси не відійдуть. Одночасно Українці післали делеґацію до головного команданта фронту ґен. Щербачева з прошенем позволити на орґанізацію українських полків. Офіцирів і членів полкового комітету, які умовляли роту виконати розпорядок військових властий, названо на зборах Ради провокаторами. Вчера у вечері скликано засїданє виконавчого комітету Ради салдатських і робітничих делеґатів (зложена з Росіян і общеросів), при участи начальника штабу округа ґен, Маркса й голови Української Ради д-ра Луценка. Збори затягнули ся до ранку й мали дуже бурливий перебіг. Др. Луценко відмовив ся відкликати заяву Ради або скликати її в друге для перегляду її рішеня. Він зажадав негайного признаня прав України на автономію та війско й заявив, що не вірить російській демократії, запропонував комітетови прийнята резолюції про негайне виданє акту про автономію України та про скасоване розпорядку Керенського про заборону українського військового зїзду. Резолюцію Луценка відкинено, почім виконавчий комітет приняв таку резолюцію: „Признаючи право Українців на автономію, виконавчий комітет уважає такі жаданя, як зорґанізуванє національних частий війска, невчасними. Маршеві роти треба за всяку цїну відіслати на фронт і комітет вірить, що Українська Рада допоможе йому в сїм напрямі“.

Сю справу розглядали потім зєднані збори виконуючого комітету салдатських делеґатів і всіх ротних та полкових комітетів залоги. Представник місцевої Української Військової Ради Гаврилюк ствердив, що проклямацію, яка закликає роти не йти на фронт, видала Рада. Він заявив, що 30 міліонів Українців дали Раді право затримати роту. В часї дебат прибули представники полку, маршеві роти відмовили ся виступити й заявили, що Молдавани прилучили ся до жадань Українців і також жадають відокремленя їх в осібну військову орґанізацію.

Збори офіцирів полку постановили, що маршеві роти мають виступити на другий день. По відході рот в полку мають бути сформовані українські й молдованські роти для відокремленя їх у національні полки. Разом з тим збори запропонували офіцирам-Українцям і Молдованам негайно відійти до рот і повідомити їх про рішене та закликати виступити на фронт. Українці й Молдовани, почувши про таке рішене, мали виступити на фронт. Зєдинені збори висловили офіцирам полку вдячність за гідне й тактовне виконане обовязків.

Але „Русское Слово“ з 17. червня н. с. доносить з Одеси, що в призначених до виступленя маршевих ротах одного з резервових полків, зукраїнщеня якого жадають Українці, почали ся забуреня. Відмовили ся виступати також Молдавани. До рот прибули члени виконавчих комітетів робітничих і салдатських делєґатів і військові урядники. Настрій дуже не спокійний.“

Така постава Українців мала той наслідок, що тимчасове правительство, як доносить про се „Утро Россіи“ з дня 19. червня, дало дозвіл на орґанізоване українських рот для відосланя їх до українських корпусів, що формують ся тепер. На сій підставі штаб ґенерала Щербачева прислав телеґраму з приказом затримати відослане маршевих рот з українським складом до нового розпорядку. Діставши сю телеґраму, Українська Рада, беручи під увагу, що затримане роти з військово-технічних оглядів дуже небажане, постановила: дозволити післане на фронт згаданих маршевих рот. Роти виступили, перейшовши місто з музикою і прапорами, при одушевлених привитанях населеня.

Українські полки ім. Сагайдачного й Гонти.

„Биржевыя Вѣдомости“ з 17. червня н. ст. доносять з Житоміра: Один з місцевих полків переіменовано в український полк ім. гетьмана Петра Сагайдачного. Та сама часопись доносить з Уманя, що там відбуло ся віче 14 піхотного резервного полку й прийнято резолюцію, в якій жадаєть ся переіменувати сей полк в український полк ім. Гонти.

Вільне козацтво.

„Русское Слово“ з 19. червня н. ст. доносить з Київа: В звенигородськім повіті між місцевим селянством утворила ся добровільна военна орґанізація „Вільне козацтво“, що має своєю цілю оборону інтересів України, оборону маєтків і лісів від насильства, боротьбу з темними силами та дезертирами. В члени козацтва приймаєть ся необовязаних до військової служби. Козаки озброєні карабінами та револьверами й одягнені в національний козацький стрій. Поки що нараховують біля 500 озброєних козаків. Орґанізатори мають намір у внутрішнім побуті відновити звичаї Запорожської Січи.

Військові Українці признають Український Ґенеральний Військовий Комітет своєю найвисшою властю.

„Новое Время“ з 20. червня доносить: Збори офіцирів і салдатів Українців винницької залоги в числі 2000 постановили узнати Український Генеральний Комітет при Центральній Раді найвисшою для себе військовою властю, а Центральну Раду найвисшою установою України й активно підтримати постанову першого київського українського військового зїзду про орґанізацію української армії і підпорядкуване її Українському Генеральному Комітетови при Центральній Раді. Зажадати від тимчасового правительства негайного виконаня всіх українських домагань.

Київський український полк ім. Б. Хмельницького відсилають на фронт.

Щоб позбавити київських Українців вірної їм оружної сили, з головної команди армії вийшов приказ, щоб полк ім. Б. Хмельницького чим скорше відійшов на фронт. Сей приказ викликав очевидно серед Росіян дуже велику радість, як се видко зі змісту приказу до полку команданта київської округи Оберучева. „Русское Слово“ з 19. червня доносить саме з Київа, що головний начальник київської военної округи К. Оберучев оголосив такий приказ. „Я дістав сьогодня радісну для Українців телеґраму: Головний командант південно-західного фронту приказав сформований український полк гетьмана Богдана Хмельницького зараз же післати до армії, на пункт, призначений штабом армії“. „Поздоровляючи перший український полк ім. гетьмана Богдана Хмельницького з призначенєм на фронт для оборони матери України й дорогої нам волі, я певний, що всі члени полку, перейняті високою свідомістю важности теперішного історичного моменту, віддадуть усі свої сили на служене вітчині та покажуть взірець найбільшої хоробрости в боротьбі за волю спільної всім нам вітчини Росії. Командант полку має подбати про приготовуване полку для негайного відісланя на фронт.“

О скільки можна орієнтувати ся в останніх подіях у Київі, полк ім. Хмельницького з Київа не відійшов. (ВСвУ.)

Хліба і волі!

(Промова посла Дра Олександра Колесси виголошена в Палаті послів дня 12. липня 1917. (з стенографічного протоколу 18 засіданя з XXII. Сесії Палати послів).

Висока Палато! (по українськи): Доля українських збігців є символом і експонентом долї цілого українського народу в часі війни та його політичного положеня в державі. Незміримі жертви майна та крови приніс український нарід — українське населене Галичини для сеї держави.

Сотки тисяч наших братів і синів лягло головами заступаючи своїми грудьми державу і династію перед інвазією ворога, — пролило ся ціле море сліз і української крови, а за се в відплату наклеймовано український нарід як зрадників і піддано найстрашнійшим переслідуваням. Страховища і всі зла та нещастя війни діткнули наш нарід найсильнійше, найглибше, — наш край був найдовший час — і є тереном війни, — підляг найбільшому знищеню і всяким язвам війни. Наші веселі села змінили ся в руїни та пожарища. Майно населеня розграблено та знівечено а сотки тисяч родин мусіло серед страху та найтяжших знущань опускати рідну землю, щоби цілими роками скитати ся по чужих краях.

То, що не упало під тягаром злиднів тяжкої долі збігців — зістало здесятковане заразами, — особливо надія народу: дітвора і молодіж.

Ціле пекло переслідувань, інтернувань, безпідставних юстифікацій — шибениць впало на наш нарід. Довгі ряди могил покрили нашу землю, виросли великі українські цвинтарища на чужині в Талергофі та в баракових оселях.

А відтак евакуації, — реквізиції — цілий ад горя...

Ми жили під враженєм — немов видано присуд смерти на цілий наш нарід — немов постановлено його винищити. Але народу вбити не може ніяка сила. Нація є — безсмертна!

Ми живемо сильні свідомістю нашої правди, нашого права, скріплені почутєм національної єдности з нашими братами над Дніпром, що високо піднесла стяг — волі! Жадаємо від рішаючих чинників сеї держави, щоби бодай по части змила пятно того темного періоду воєнних знущань і переслідувань і запевнила нашому народови як найповнійшу, найширшу самоуправу. До самоозначеня і до сформованя в державну орґанізацію зміряти буде наш нарід цілою своєю консеквенцією і силою — доки не дійде до цїли.

Висока Палато! (по німецьки): Доля виселенців взагалі, а українських виселенців та збігців особливо належить до найбільше потрясаючих моментів у сих історичних світових змаганях. А наш нарід, на якого теріторії розіграли ся ті великі епохальні події був не лише безпосередно діткнений сими страховищами війни, але ще більше способом поступованя з боку австрійських властий. З нашим краєм і з нашим народом обходжено ся так, як колиб се був край і нарід ворога, як колиб всі Українці були зрадниками.

Евакуації переводжено в таких навіть околицях, які були далеко ще віддалені від ворога. Ворог був щойно на границях краю, а вже заряджено у нас евакуації, арештованя, винищуваня українського населеня. А як тенденційно переводжено сі евакуації. Приміром в околиці Перемишля і Добромиля, а так діяло ся майже в цілім краю, як мині подавали до відомости многі сотки виселенців в ось який спосіб переводжено евакуації: Нагло буджено людий в ночи як колиб ворог вже був за плечами. Несподівано забирано їх з поля, не давано матери часу і можности вишукати і забрати свої діти, не позволено мужам забрати свої жінки, не давано їм навіть тільки часу, щоби могли піти до дому і забрати з собою найпотрібнійшу одежину, взагалі забирано їх беззглядно і насильно. При тім питано їх: чи ви Поляки чи Русини? а коли вони відповіли ми є Русини або „ми є Українці“, то кричано до них: Так, так, то проч з вами! Ви зрадники! і або їх вязнено, або насильно забирано. Передімною жалувало ся богато збігців, що жандарми говорили часто до населеня: ви повинні казати, що ви є Поляки, то буде вам може ліпше. Люди були так застрашені, що бояли ся признати ся навіть до своєї народности. Так далеко ішли ті переслідуваня.

А тепер транспорти. Транспорти, се була пекольна їзда. В неогрітих, замкнених, а дуже часто відкритих ваґонах, серед морозу, без води, без теплого одягу і поживи волочено людий. Я сам бачив, як висідали на малих перестанках люди і черпали брудну воду з ровів, щоби угасити свою спрагу. І такі транспорти тривали тижнями цілими. До місць призначеня привожено вже богато трупів, а ті, що остали при житю, були крайно вичерпані, зморені, заражені ріжними хоробами.

Дальший етап становили перлюстраційні стації. Сі стації, се були огнища зарази. Такі перлюстраційні стації як Унгаріш Градіш або Меріш Трібав ширили страшні варази. Вони мали бути на се призначені, щоби відбути із збігцями кварантанну та перевести десінфекцію, але замість десінфекції, заражували ся там люди масами. Бідні люди мусіли відбувати ще другу кварантанну в бараках. На що се все!

Таж в місцях призначеня є красші уряджeня, більше лікарів і більше можности відділити здорових від хорих. Ся подвійна кварантанна, се зовсі непотрібна мука для людий. Треба отже безумовно і безпроволочно знести ті огнища зарази, які називають ся перлюстраційними стаціями.

А як виглядало перше приміщене збігців в році 1914. Я бачив се, я бачив власними очима ті сумні, сумні сірі маси народу в селах і місточках Каринтії. В стайнях на соломі дрібні діти без материй, без рідні, збиті до купки, в горячці плакали і не було для них ніякої опіки, бо вирвано їх і вигнано без всякої помочи. Я бачив гуртки зморені, безрадні. Жінки плакали і питали за дітьми за мужами і братами. Богато таких стацій, де наші люди розміщені були по шопах і стайнях, бачив я року 1914 і я тоді був хорий не з фізичного обезсиленя, але з моральних потрясень. Ся історія недолі глибоко врила ся в память нашого народу.

А табори виселенців? Про се вже тут говорено. Та хто вспіє обгововорити всю ту недолю! Се не були людські оселі, се були карні кольонії. Уряджено їх строго на військовий лад. При помочи метод практикованих для вязнів заряджено, що ніхто не міг свобідно рушити ся так, як би се були злочинники або зрадники.

Так трактовано наших збігців в першім так'м осідку у Вольфсберґу Богато часу і праці мусіли ми вложити, щоби бодай по части запевнити їм, щоби обходжено ся з ними як з бідними, безпомічними людьми, а не як із злочинниками або підозрілими. Ми жадали, щоби їх справу розслїджено або засуджено коли вони винні, або випущено на волю, а не вязнено всіх без розбору.

(Кінець буде).

Новий фронт на полудне від Днїстра.

Лівий беріг Лімниці від Галича аж до Карпат є цілковито в руках війск осередних держав. Через те осягнено одноцільну лінію, котрої тактична користь збільшаєть ся сущно через висунене нашого фронту на полудне від Калуша; нові успішні наступи хорватських і німецьких баталіонів поширили терен коло Новиці і дальше зменшили загрожені Росіянами дороги до Долини. Від понеділка знаходить ся отже армія ґенерала Корнілова на цілім фронті на полудни від Дністра аж до Карпат радше в положеню оборонця, котрий тільки виявляє силу до дальшої зачіпної акції.

Зиск терену 8. російської армії над Лімницею успішно обмежено. Російський фронт над Дністром, опертий на Галичи, а на північ від Дністра на области устя Гнилої Липи, в половині дороги до Болшовець, як флянковім покритю до півночи, іде на полудне від Дністра лісним гірським хребтом, який безпосередно на схід від Калуша на горі Сусакова доходить до 380 метрів і коло сего найвисшого піднесеня є перетятий шляхом та зелізницею Станиславів—Калуш.

На полудне від Калуша творить російський фронт Добрівляни—Новиця—Каньова тятиву загненого тут на захід лука ріки Лімниці. Гора Каньова, яка знов дістала ся в наші руки, охоронює дорогу, що йде з Богородчан до віддаленої звідси ще на 25 кільометрів Долини, а так само сильно держаний в наших руках мостовий причілок Перегінсько над горішною Лім-

ницею. Ще дальше на полудне основно відперто російські наступи на Сливки і Ясень, добре боронені села на правім дерезі Лімниці. Гора Висока, на схід від горішної Лімниці, 1808 метрів висока, творить полудневу точку опертя нашої нової лінії над Лімницею.

Новий фронт осмої російської армії лежить перед тяжкою перешкодою, полосою лісів, яка виповняє майже цілу нову здобуту область між Бистрицею а Лімницею і має кілька догідних для офензиви точок з виглядом на усте. Новий російський мостовий причілок коло Галича, який обіймає зелізничу стацію і місто по обох берегах Дністра, дасть ся тільки з трудом оборонити. Полудневе крило Корнілова в Карпатах загрожене кождої хвилі через нагле офлянковане і потребує рівнож сильної підмоги. Так отже вже тепер міг Корнілов прийти до переконаня, що се не легко осягнути якийсь успіх, а ще тяжше удержати його проти такого противника.

В справі реклямованих від військової служби.

„Gazeta Lwowska“ оповіщує урядово:

Наслідком рескрипту ц. к. міністерства краєвої оборони з дня 7. липня 1917, ч. 1250 — XIV подаєть ся для інформації осіб уже увільнених, як і тих, що стараються о увільнене (реклямацію) від військової служби, зглядно служби в загальнім ополченю („ляндштурм“), що по мисли обовязуючих приписів ті часово увільнені, які при нагоді контролі увільнень („Überprüfungskommission“) подали прошеня о дальшо увільнене, можуть удержати увільнене на полишене їх на дотеперішних цивільних становищах аж до рішеня їх прошень компетентними властями, о скільки того увільненя ц. к. намісництво не уневажнило.

При прошенях о нові увільненя, о скільки они були внесені перед днем 10. цвітня 1917 р., політичні власти першої інстанції (староство згл. маґістрат) були управнені давати реклямованим дозвіл очікувати рішеня на час до 10 тижнів включно, числячи від дня, в котрім були зобовязані зголоситись до чинної військової служби, тепер же, о скільки реченець той минув безуспішно, вільно тим властям повисший реченець додатково о дальших 6 тижнів продовжити.

Зате для осіб, що до котрих при нагоді контролі увільнень (реклямацій) по дни 10-ого цвітня с. р. внесено прошеня о нові увільненя, уповажнено політичні власти першої інстанції видавати дозволя на очікуване рішеня їх прошень на час аж по конець с. р.

У всіх инших случаях обовязують загальні приписи рескрипту ц. і к. міністерства війни Відд. 10. ч. 207.000 з 1916 р., які управнюють політичні власти першої інстанції до видаваня згаданих дозволів на ожидане („Abwartebewilligung“) на час 6, зглядно також дальших 4 тижнів, числячи від дня оповіщеня реченця що до зголошеня під прапори відносних річників, зглядно від дня, в котрім минув реченець часового увільненя.

Військові причинки.

Нова устава про воєнні причинки приносить такі корисні зміни: Зрівнане родин жовнірів, що відбувають презенційну службу (т. зв. „штандові“) з родинами резервістів та ополченців що до права побираня причинків і признане того права родинам добровольців і добровольницьких формацій, отже з окрема леґіоністів, австрійських підданих. Се право до причинків признано також — і то без огляду на австрійське підданство — родинам осіб потягнених до личних воєнних чинитьб.

Для всіх коронних країв установлено причинок в рівній висоті, роблячи виїмок тільки для Відня, котрому признано трохи висшу суму. Кромі Відня є тільки дві катеґорії місцевостий: більші міста, що належать до 1-ої і 2-ої кляси активальних додатків для державних урядників, котрих мешканці мають побирати причинки в сумі по 1 кор. 80 сот. денно на особу, і инші місцевости з причинками в сумі 1 кор. 60 сот.

Засада рівномірного виміру причинків стрінула великі трудности як з боку представителів правительства, котре хотіло первісно здержати тепер обовязуючі приписи, а причинки всюди підвисшити на 30 сот. денно, так і представителів деяких коронних країв, що побирають вже тепер розмірно високі причинки.

Дальше ухвалено, що військових причинків не буде ся потручувати від причинків і инших чинитьб на річ воєнних виселенців. В причинкових комісіях признано рішаючий голос двом представителям інтересованих сфер населеня; вони будуть творити враз з представителями автономних властий більшість комісії.

Від присудів повітових комісій причинкових буде прислугувати право відклику до комісії краєвої. Права до причинків селян, ремісників і промисловців застережено дальше в уставі. Дотеперішні обмеженя з § 5 тепер обовязуючої устави, змінено. Численнійші родини можуть діставати причинки аж до висоти 12 кор. денно.

Проект устави опрацьований основно в підкомітеті, ухвалено одноголосно.

По одноголосній ухваленю устави в палаті послів, буде тепер над нею радити палата панів.

Можна сподівати ся, що помимо великих тягарів, які ся устава накладає на державу, як палата панів, так і правительство не можуть утруднювати і проволікати введеня в жите нових приписів про причинки, які мають на ціли уможливити скромну екзистенцію родинам тих, що свою кров проливають на полях битви.

Присилайте жертви

на пресовий фонд

„УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА!“

НОВИНКИ.

— **З У. П. Р.** Пленарне засідане „Української Парляментарної Репрезентації“ відбуде ся ві второк і середу, 24. і 25. липня с. р. з слідуючим порядком нарад: 1) зміна статута і реґулямін; 2) вибір управи клюбу; 3) справа реформи конституції; 4) події на закордонній Україні; 5) справа укр. леґіону; 6) справа пресова.

Всіх членів взиває ся на отсе засідане прибути. Початок 24. с. м. о годині 9. рано. — Романчук в. р. За секретаріят У. П. Р. Цегельський.

— **Діти на село!** Дівоча оселя виїздить зі Львова в суботу дня 21. липня. Дівчатка мають явити ся з родичами о год. 8-мій рано в школі Шашкевича.

— **Офіцири Українці** 9. п. п. прислали на фонд ім. Митроп. А. Шептицького для укр. сиріт 650 кор. а се: надпор. Дольницький 50 к., пор. Костек 50 к., пор. Потурай 50 к., хор. Мізур 50 к., хор. Л. Пиць 50 к., хор. Р. Пиць 50 к., хор. Коритовський 50 к., пор. Пиріг 40 к., хор. Стефанишин 40 к., хор. Федорик 40 к., пор. Явецький 30 к., пор. Пукіш 30 к., пор. Богачевський 30 к., хор. др Мельницький 30 к., пор. Федюшка 20 к., хор. Данчевський 20 к. і хор. Безушко 20 . Дякуємо горячо Вп. жертводавцям за їх ласкаву память і висловлюємо надію, що також в прочих відділах війска, де тільки служать наші люди, займеть ся хтось збіркою жертв на сю так важну ціль. Гроші треба висилати все просто до „Дністра“ на вкл. кн. 10.300. — За секцію „Живого памятника“: в заст. о. В. Лициняк.

— **Фридрих Адлер.** З Відня доносять: Український соціялістичний посол Вітик дістав за свій писемний запит до президента австрійського парляменту дра Ґроса таку писемну відповідь: „У відповіди на поставлений до мене запит, чи я схильний підняти які небудь кроки в карній справі дра Фридриха Адлера, маю честь повідомити, що я не уважаю себе уповажненим мішати ся до ходу виміру справедливости і що до того не прислугує мені також жадне право“.

— **Приготовний курс до ґімназії.** Головна управа українського педаґоґічного товариства пригадує отсим, що з днем 16. липня с. р. відчинила у Львові в школі при вул. Мохнацького ч. 12 приготовний курс для тих хлопців і дівчат що бажають здавати вступний іспит до І. ґімн. кляси по вакаціях. Зголошеня на курс приймає ще й тепер др Макарушка, директор учительської семинарії, щоденно між 9—1 год., вул. Мохнацького ч. 12. І. поверх.

— **У Відни радять над миром.** Недавно тому відбулись у Відни збори в справі приспішеня загального мира. Взяли в них участь мужі стану, члени палати послів і панів, професори університету і м. и. На зборах ухвалено резолюцію, яка домагаєть ся, щоб Австро-Угорщина, яка перша поставила формулу мира на основі порозуміня, витривала на тій дорозі дальше, бо лиш такий мир не лишить у котрої з воюючих сторін чувства пораженя й пониженя, дасть запоруку тревалости і створить основу, на якій опираєть ся орґанізація світа та на якій виключно можлива господарська відбудова держави.

Австрія домагаєть ся не лиш закінченя сеї війни, але також мира між народами у свойому нутрі. Упорядкувавши відносини між своїми народами, буде Австрія в силі при мирових переговорах успішно боронити своїх інтересів та належно репрезентувати свої культурні задачі.

Тому зібрані поручають скликуючим збори, щоби негайно утворили орґанізацію, якої метою було-б приєднане публичної опінії для справи обнови Австрії на основі правдивої демократії і правдивого рівноуправненя.

— **На Шевченковім святі** в селі Кирилівці, уладженім звенигородською повітовою управою на другий день Зелених Свят, виступав зі своїм хором звісний український композитор діриґент А. Кошиць з Київа.

— **Народня школа ім. Котляревського в Полтаві** переміняєть ся в середню школу. — „Кіевская Мысль“ з 9. червня н. ст. доносить, що на надзвичайних зборах повітового земства ухвалено школу ім. Котляревського перемінити на середню школу (очевидно з українською викладовою мовою).

— **Сензаційні вісти про місію Митрополита Шептицького.** Вчерашна „Gazeta Wieczorna“ подає сензаційну інформацію про ціль поїздки Митр. Шептицького до Риму, кажучи, що сею цілию є навязане зносин між Ватиканом а тимчасовим російським правительством, яке хоче довести до унії Росії з Римом. Сим чином задумує правительство раз на все забезпечити Росію перед царофільською пропаґандою і перед українським сепаратистичним рухом.. Хто хоче вірити, нехай вірить.

— **Чи втеча царя?** З Копенгаґи подають, що 18. с. м. ходили по вулицях міста чутки, наче-б цар при помочи відданих собі офіцирів втік до Фінляндії, де укриваєть ся, щоб при першій-ліпшій нагоді виїхати за границю. Про втечу оповідають дуже много подробиць та поки що урядового ствердженя сеї вісти нема.

— **Збіже на осінні засіви.** З намісництва комунікують: Не виключене, що супроти сьогорічних морозів і градів, рільники не будуть в силі запевнити собі з власних засобів потрібної скількости зерна на осінні засіви. Супроти того видала команда районів зарядженє, силою котрого зобовязані того рода рільники зголосити скількість зерна, якого потребують до осінних засівів, в відповідних рільничих районових централях найпізнійше до дня 10. серпня с. р. Рівночасно мають більші господарства, що розпоряджають надвишкою в засобах зерна на засів, зголосити її в тім самім реченци у наведеної власти. З тих надвишок покриє ся запотребоване зерна на засів у рільників, котрі не мають вистарчаючої на ту ціль скількости збіжа, а се зарядженє буде виконане по провіреню прібок зерна, надісланих через збіжевих комісарів.

— **Поворот галицьких виселенців.** „Grazer Tagblatt“ довідуєть ся з віродостойного, як каже, жерела, що в найблизших днях опустить 2.500 галицьких виселенців замешкалі доси повіти: Feldberg, Weiz, Ram, Cilli і Windischgrätz.

— **Інструкторські українські курси.** Як доносить „Кіевская Мысль“ з дня 27. мая ст. ст., українське Товариство шкільної освіти в згоді з куратором шкільної освіти відкрило дня 28. мая інструкторські курси для підготовки лекторів на літні учительські курси.

— **Українська фракція у київській раді військових депутатів.** „Кіевская Мысль“ з 27. мая ст. ст. доносить: В раді військових депутатів київської округи депутати Українці виділили ся в окрему українську фракцію на такій плятформі: 1) Цілю фракції є обєднати всіх депутатів Українців у справах переведеня в жите національно-територіяльної автономії України в межах демократичної, федеративної російської республики; 2) до української фракції приймають усіх депутатів Українців, незалежно від їх партійних поглядів, але при умові, що вони признають першу точку плятформи: 3) українська фракція складаєть ся з двох секцій: соціялістичної й несоціялістичної; до соціялістичної секції належать соціяльні демократи, соціял-революціонери, соціялісти-народники та всі ті, які спочувають сим партіям; до несоціялістичної секції належать усі инші, як партійні, так і непартійні

члени фракції; 4) постановам фракції підлягають усі члени фракції, коли се не противить ся їх партійній дисципліні; в противнім випадку вони без дозволу фракції не мають права виступати на загальних зборах ради військових депутатів київської округи на шкоду напрямку фракції. Бюро фракції містить ся в бувшій царській палаті. Секретар фракції приймає від 10 до 3 год. Звідтиж посилають аґітаційну українську літературу на провінцію. Фракція просить товаришів з фронту посилати всякі відомости про їх житє на адресу: Київ, Палата, Рада військових депутатів київської округи, Українська фракція. (ВСвУ).

— За внесенє „воєнного надзірного уряду“. На найблизшім засіданю конституційної комісії прийде під обради внесенє Пітонього в справі дальшого істнованя уряду воєнного надзору (Kriegsüberwachungsamt).

Часть польської преси оголосила протест Ligi Państwowości Polskiej проти... дальшої війни на ziemiach polskich!!

„Посуванє російських військ в напрямі Львова се нічо иншого — читаємо в протесті — як змаганє Росії побільшити теріторіяльну добич коштом (решта сконфіскованє“)...

„Жадаємо фактичного признаня польської держави і пошанованя її території“...

— Як виглядає в Києві? Vossische Ztg. приносить вражіня чоловіка, який дня 30. червня виїхав з Київа: Хто знав Київ з давнійших часів, не пізнав би тепер „матери руських городів“.

Зникли червоні горугви, які з вибухом революції повівали над міською радою, театром, земством та судовим будинком; всюди синьожовті прапори України. На вулицях і площах являють ся постаті мов з гоголівського „Тараса Бульби“, пропали „московські“ бороди, які нагло зробили місце „марсовим вусам старої козацької Січи“; мужики й салдати, купці й урядники ходять в широких синих шараварах, в червоних жупанах, та смушевих шапках, з кривими українськими шаблюками при боці. Петроградська преса висміває ті постаті, але в тих постатях криєть ся поважна праця й воля. Незабутним лишить ся для кождого той второк, коли то на київській софійській площі у підніжа памятника Богдана Хмельницького зложили тисячі перед тисячами „велику малоруську присягу“.

В повній збруї явив ся там „перший укр. полк Б. Хмельницького“ з офіцирами на чолі. З відкритими головами клячів полк перед памятником Богдана, з софійського собору виступило духовенство, і при звуках церковних дзвонів зложили офіцири й мужва присягу „жертвувати останню каплю крови за вільну і самостійну Україну“. Тисячі присутних повтаряли ту присягу і відчувало ся, що те все висміванє випливає з найглубшої волі народу, спрагненого національної свободи.

ПОМЕРЛИ.

Александер Бартош,

управитель народ. школи в Знесіню к. Львова, памер дня 18. с. м. по тяжкій слабости, принявши Найсв. Тайни. Покійний, щирий Українець, був добрим опікуном української підміської молодіжи.

Похорон відбуде ся нині о год. 10 перед полуднем з дому жалоби, Знесінє ч. 40. В. й. п.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 21. липня 1917.

Нині: 20. липня гр.-кат. Томи і Акакія, римо кат. Чеслава.

Завтра: 21. липня гр.-кат. Прокопія вмч., римо-кат. Пракседи.

○ Военно-позичкове обезпеченє тов. „Якор“ се одно з найкористнійших житєвих обезпечень военних! Речинець закоментованя зисків на те обезпеченє небавком вже минає. Хто до 31. липня с. р. не пришле свого внеску стратить раз на все можність обезпеченя свого житя під так корисними условинами!

○ Львівський Нар. Театр Укр. Тов. „Бесіда“ у Львові, під дирекцією К. Рубчакової. В суботу дня 21. липня 1917. „Партачі“, Премієра, сценічна студія в 4 діях Вуйціцької, в перекладі Карла Єльського.

Неділя, 22. липня 1917. „Сватанє на Гончарівці“ нар. оперетка в 3. діях. „Квітки“ Основяненка. 1—2

○ З Союза Українок. В пятницю 20. с. м. о год. 6 вечір відбуде ся засіданє Головного Виділу „Союза Українок“. З огляду на важні справи просить ся всіх присутних у Львові членів явити ся.

Бомбардованє двірця в Монастирисках.

ВІДЕНЬ (Ткб.). З воєнної пресової кватири доносять; Коло Калуша розвивають ся наші операції згідно з пляном. На північ від Галича ворожа артилерія розвиває усильнійшу діяльність.

В Румунії і в лісних Карпатах звичайний огонь.

Наші летуни кинули 2000 кґ. бомб на військові будівлї в Монастирискак. Зелізничий дворець станув в полуміню.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ

З дня 19. липня 1917.

На східнім фронті:

На полуднє від Калуша пробували Росіяни великими силами відбити забрані їм узгіря. Їх зусиля не повелись, причім понесли великі втрати. — На північ від Днїстра аж до Бродів, в наслідок наших успішних підпринять, вивязав ся живійший гарматний огонь, що особливо нині рано на поодиноких відтинках зріс до значної нагальности. Також на Волині виступили австро-угорські і німецькі наступаючі відділи з успіхом.

На Італійськім фронті:

Ніяких особливих подій.

Шеф Ґенерального Штабу.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. відомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстрілевим друком числимо водвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликаня.

(Час середно европейський; від 1. серпня до 1. вересня 1917. час літний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30] † 8·40, 8·55, [3·10], 6·05, 6·20, † 9·55, 10·10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6·45, †9·00, 9·15, 9·50, †5·05, 5·20.
Золочева: 8·20, 10·53, [2·30], †7·13, 11·13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8·52.
Стрия: 8·25, 4·55, 10·46.	Стрия: 5·54, 9·35, 9·05.
Лавочного: 7·20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9·05.	Самбора: 8·30.
Сянок: 8·45.	Сянок: 10·15.
Рави руської: 2·20*, 9·30, 4·44.	Рави руської: 6·42, 4·35, 8·18*.
Сокаля: [8·55]▪, [8·10]:.	Сокаля: [9·45]:, [9·45]▪.
Яворова: 9·10**, 4·20.	Яворова: 8·45, 3·48**.
Підгаєць: 8·33, 3·00, 11·33.	Підгаєць: 5·32, 1·40, 7·32.
Стоянова: 12·13, 7·53, 3·15.	Стоянова: 6·12, 1·00, 7·52.
Ходорова: 8·30, [2·30], 11·10.	Ходорова: 6·45, 1·10, 8·10.

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, зглядно з Брюхович.
** Янова з Клепарова, зглядно з Янова до Клепарова.
▪ через Раву руську.
: через Сапіжанку.

Увага: Нічна пора від 6·00 вечером до 5·59 рано означена підчеркненем мінут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на скільки рух з огляду на занятє зелізничих шляхів військом буде можливий. На випадок спиненя поїзду як також при опізненю полученя не прислугує подорожним право жадати відшкодованя.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.